

شبهه سازی انسان

پرسی علمی فن آوری شبهه سازی و حقایق پیرامون آن

ثریا رستمی

(عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور)

www.ketab.ir

رستمی، ثریا؛	
شبیه‌سازی انسان / مؤلف ثریا رستمی. قم: احقاف، ۱۳۸۹	
۲۰۸ ص. ۲۵۰۰۰ ریال	ISBN:978-964-2548-54-9
فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.	
کتابنامه بصورت زیر نویس	
۱. همنا سازی انسان - جنبه‌های مذهبی - اسلام. ۲. همنا سازی انسانی - جنبه‌های اخلاقی.	
۳. مسائل مستحدثه. الف. عنوان.	
۸/۵ هـ / ۱۹۸/۶ BP	۲۹۷/۳۷۹

تقدیم به:

ره پویان علم و دانش که خالصانه در این مسیر گام برداشتند
و تمام اوج و فرودها را برای رسیدن به مقصود و هدف آرمانی خود به جان خریدند.

انتشارات احقاف

دفتر مرکزی: قم - خیابان دورشهر - کوچه ۳۰ - پلاک ۵۵
تلفن: ۸ - ۷۸۳۰۵۶۷ - دورنگار: ۷۸۳۰۵۶۸ - همراه: ۰۹۱۲۲۵۱۴۹۰۷

شناسنامه

- عنوان کتاب: شبیه‌سازی انسان
- مؤلف: ثریا رستمی (عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور)
- ناشر: احقاف
- چاپ: پیشرو
- نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۹
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۲۵۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

۸ (۱-۱) مقدمه

۱۱ (۱-۱) تعریف اصطلاحات و متغیرها

بخش اول

۱۱ (۱-۲) تعریف شبیه سازی

۱۴ (۳-۱-۲) این طفیل و گوته

۱۷ (۴-۱-۲) شبیه سازی جنین

۱۸ (۵-۱-۲) شبیه سازی دالی

بخش دوم

۲۰ (۱-۲-۲) شبیه سازی رویانی

۲۱ (۲-۲-۲) شبیه سازی درمانی

۲۱ (۳-۲-۲) شبیه سازی تولیدی یا تولید مثلی

۲۲ (۴-۲-۲) تفاوت شبیه سازی درمانی و تولیدی

۲۲ (۵-۲-۲) محاسن و معایب شبیه سازی

۲۴ (۱-۳) اخلاق

۲۶ (۲-۳) دلایل اخلاقی

۲۶ (۱-۲-۳) یک: نقض کردن کرامت ذاتی انسان

۲۸ (۲-۲-۳) بررسی دقیق نقض کرامت ذاتی انسان

۳۲ (۳-۲-۳) دو: استفاده ابزاری از انسانها

۳۳ (۴-۲-۳) بررسی دلیل استفاده ابزاری از انسانها

۳۷ (۵-۲-۳) سه: ودیعه بودن جسم انسان

۳۸ (۶-۲-۳) بررسی دلیل ودیعه بودن جسم انسان

۴۴ (۷-۲-۳) چهار: نابودی جنین های ناخواسته

۴۴ (۸-۲-۳) بررسی دلیل نابودی جنین های ناخواسته

۵۲ (۱۰-۲-۳) نقد شبیه سازی انسان، خلاف انسانیت

۵۴ (۱۱-۲-۳) شش: شبیه سازی انسان و کیان خانواده

۵۴ (۱۲-۲-۳) نقد شبیه سازی انسان و نفی کیان خانواده

۵۴ (۱۳-۲-۳) هفت: شبیه سازی و مشکلات عاطفی

۵۵ (۱۴-۲-۳) نقد شبیه سازی و مشکلات عاطفی

۵۷ (۱۷-۲-۳) نه: شبیه سازی و کاهش نوع ژنتیکی

۵۷ (۱۸-۲-۳) نقد شبیه سازی و کاهش تنوع ژنتیکی

۵۸ (۱۹-۲-۳) ده: شبیه سازی و محرومیت کودک از پدر و مادر

۵۹ (۲۰-۲-۳) نقد شبیه سازی تضییع حقوق کودک

بخش سوم

۶۴ (۴-۳) مسیحیت و شبیه سازی انسان

۶۴ (۱-۴-۳) نقلا و بررسی آراء مسیحیان

۶۴ (۲-۴-۳) الف) وجود انسان از لقاح شکل می گیرد

۶۵ (۳-۴-۳) نقلا و بررسی دلیل فوق (شبیه سازی انسان دست بردن در خلقت)

۶۵ (۴-۴-۳) ب) نفی کرامت انسان

۶۷ (۵-۴-۳) نقد شبیه سازی نفی کرامت انسان

۶۹ (۶-۴-۳) الف) شبیه سازی و نفی خداوند

- ۶۹..... (۷-۴-۳) شبیه سازی سبب تعارض علم و دین
- ۷۰..... (۸-۴-۳) (پ) شبیه سازی محصول غربی
- ۷۱..... (۹-۴-۳) (ت) شبیه سازی ، مقایسه انسان و خداوند
- ۷۱..... (۱۰-۴-۳) (ث) شبیه سازی دخالت در کار خدا
- ۷۱..... (۱۲-۴-۳) (ج) خیال سروری عالم
- ۷۲..... (۱۳-۴-۳) (ح) شبیه سازی مخالف حکمت و علم الهی
- ۷۳..... (۵-۳) یهود و شبیه سازی انسان
- ۷۵..... (۱-۴) اهل سنت
- ۷۵..... (۱-۱-۴) (الف) بازتاب نخستین
- ۸۰..... (۲-۱-۴) (ب) ساختار کلی بحث
- ۸۱..... (۳-۱-۴) (ج) بومی سازی بحث
- ۸۵..... (۱-۲-۴) (یک) لزوم تولید مثل جنسی
- ۸۶..... (۲-۲-۴) (دو) بررسی لزوم تولید مثل جنسی
- ۸۸..... (۳-۲-۴) (سه) اختلاط انساب
- ۹۲..... (۵-۲-۴) (چهار) ابهام در رابطه خویشاوندی
- ۹۵..... (۶-۲-۴) (پنج) ابهام در روابط خویشاوندی
- ۱۰۲..... (۷-۲-۴) (شش) چهار نمود پدر در موارد خاص
- ۱۰۲..... (۸-۲-۴) (هفت) بررسی دلیل نبود پدر در موارد خاص
- ۱۰۳..... (۹-۲-۴) (هشت) پنج ابهام در نفقه و ارث
- ۱۰۴..... (۱۰-۲-۴) (نهم) بررسی دلیل ابهام در نفقه و ارث
- ۱۰۴..... (۱۱-۲-۴) (ده) شش: از بین رفتن نهاد ازدواج و نابودی خانواده
- ۱۰۵..... (۱۲-۲-۴) (یازده) بررسی دلیل نابودی نهاد ازدواج خانواده
- ۱۱۰..... (۱۳-۲-۴) (پنجاه و یک) هفت: از بین رفتن مفهوم مادری
- ۱۱۱..... (۱۴-۲-۴) (پنجاه و دو) بررسی دلیل نابودی مفهوم مادری
- ۱۱۴..... (۱۶-۲-۴) (پنجاه و سه) بررسی دلیل سوء استفاده مجرمان
- ۱۱۶..... (۳-۴) دلایل علمی
- ۱۱۸..... (۲-۳-۴) (پنجاه و چهار) یک: بررسی دلیل پیری زودرس
- ۱۲۴..... (۴-۳-۴) (پنجاه و پنج) بررسی دلیل نالایمی شبیه سازی انسانی
- ۱۲۶..... (۵-۳-۴) (پنجاه و شش) سه: کاهش تنوع بیولوژیک در شبیه سازی انسانی
- ۱۲۷..... (۶-۳-۴) (پنجاه و هفت) بررسی کاهش تنوع بیولوژیک و افزایش بیماری ژنتیکی در شبیه سازی
- ۱۳۰..... (۴-۴) (پنجاه و هشت) مستندات فقهی
- ۱۳۳..... (۳-۴-۴) (ج) نقد کاربرد قاعده
- ۱۳۵..... ۲- سد ذرائع
- ۱۳۶..... (۴-۴-۴) (د) ادله طرفداران سد ذرائع
- ۱۳۷..... (۶-۴-۴) (الف) استناد به قاعده
- ۱۳۸..... (۷-۴-۴) (ب) حجیت و مفاد قاعده
- ۱۳۹..... (۸-۴-۴) (ج) نقد قاعده
- ۱۴۲..... ۳- قاعده درء مفسد
- ۱۴۲..... (۹-۴-۴) «مدارک قاعده درء»
- ۱۴۴..... (۱۰-۴-۴) (الف) استفاده به قاعده
- ۱۴۴..... (۱۱-۴-۴) (ب) مفاد قاعده
- ۱۴۴..... (۱۲-۴-۴) (ج) نقد قاعده

۱۴۷	۱-۵) شبیه سازی انسان در بین عالمان شیعه
۱۴۷	۱-۱-۵) الف) پیشینه و ادبیات
۱۴۸	۱- مقالات مطبوعاتی
۱۴۸	۲- جلسات و محافل بحث و پرداختن ضمنی در کنفرانس ها
۱۵۲	۴- تکی نگاره های تخصصی
۱۵۲	۲-۱-۵) ب) ساختار کلی بحث
۱۵۶	۳-۱-۵) ج) حکم شبیه سازی غیر انسانی
۱۵۷	۴-۱-۵) د) حکم شبیه سازی انسانی
۱۵۸	۵-۱-۵) الف: جواز مطلق شبیه سازی انسانی
۱۶۲	۶-۱-۵) ب: نقد و بررسی نظریه ادله جواز مطلق
۱۶۴	۷-۱-۵) ج: شبیه سازی امری ضرری است
۱۶۵	۸-۱-۵) د: نقد و بررسی
۱۶۸	۹-۱-۵) ب) جواز محدوده شبیه سازی انسانی
۱۶۹	۱۰-۱-۵) ج: بررسی حکم جواز محدوده شبیه سازی انسانی
۱۷۰	۱۱-۱-۵) د) حرمت اولی شبیه سازی انسان
۱۷۹	۱۳-۱-۵) د) حرمت ثانوی شبیه سازی انسانی
۱۸۰	۱۴-۱-۵) ج: بررسی حکم حرمت ثانوی شبیه سازی انسان
۱۸۰	۱- برچیده شدن ازدواج و نظام خانواده
۱۸۱	۲- شبیه سازی و اختلال نظام اجتماعی
۱۸۲	۳- ضرری بودن شبیه سازی انسان
۱۸۲	۴- مسائل اخلاقی
۱۸۵	۵- مسائل حقوقی
۱۹۴	۶- مسائل اجتماعی
۱۹۶	نتیجه گیری و پیشنهاد
۱۹۹	فهرست منابع و مآخذ

(۱-۱) مقدمه

تکامل در علوم جنین شناسی و ژنتیک در ۲۰ سال گذشته حالتی انفجار گونه داشته است. پیشرفت های به دست آمده در باروری آزمایشگاهی (IVF) و غربالگری ژنتیکی، منجر به بدست آوردن روشهای جدیدی شده است که شبیه سازی از جانوران را عملی کرده است. شبیه سازی از انسان نیز اگر نگوییم انجام شده است اما قریب الوقوع می نماید. لکن به موازات این پیشرفت ها و توانایی ها، سؤالات بسیاری درباره این فن مطرح شده است و یا خواهد شد که قبل از آنکه این توانایی به تکامل خود برسد و استفاده از آن رایج شود، باید به آنها پاسخ داده شود. پیشرفت های علمی از این دست، اثرات اجتماعی شدید و وسیعی را به دنبال خواهد داشت.

ابداع شوه های نوین درمان، اختراع تجهیزات پیشرفته پزشکی، کشف و تولید داروهای مختلف با شناخت بیشتر انسان و تکمیل شناسنامه ژنتیکی وی، همه و همه از دستاوردهای سالهای اخیر بوده است. بسیاری از مردم این تغییرات را مانند هر پیشرفت علمی و فناوری دیگر قبول نمی کنند مگر آنکه همه حقایق را پیرامون این اثرات بدانند و بفهمند.

فناوری های جدید در قرن بیست و یکم این امکان را به ما می دهد که دنیای طبیعی را در پایه ای ترین سطح خود، یعنی هسته و ژنها، دستکاری کنیم. این پیشرفت ها به همان اندازه که امکانات زیادی به انسان داده است و انسان را قدرتمند کرده است. به همان اندازه نیز دلهره انسان را افزایش داده است زیرا با داشتن توانایی های زیاد، حتی خطاهای کوچک خطرات بزرگی را به دنبال خواهد آورد. شبیه سازی از جانوران و امکان انجام آن در انسان، چیزی است که کشورهای بسیاری، به خصوص کشورهای غربی را وادار به تفکر درباره بایدها و نبایدها کرده است.^۱

تولید مثل به دو شکل «جنسی» Sexual و غیر جنسی asexual در طبیعت انجام می شود. در تولید مثل جنسی، اسپرم و تخمک به هم می پیوندند و زایگوت را تشکیل می دهند. در تولید غیر جنسی «گامت» یعنی سلول جنسی دخالت ندارند.

۱- حسینی پژوه، خسرو، شبیه سازی و فناوری سلولهای بنیادی، ص ۲ مقدمه شبیه سازی چاپ اول سال ۱۳۸۴.

بلکه هر سلول غیر جنسی برای تشکیل سلولهای جدید، تقسیم می شود، جوانه زنی در گیاهان، تشکیل دو یا چند قلوئی در رحم و شبیه سازی را می توان به عنوان مثالهایی از تولید مثل غیر جنسی نام برد.

در شبیه سازی برای بارور کردن تخمک و تولید زایگوت، هسته تخمک را از آن خارج ساخته و به جای آن هسته یک سلول غیر جنسی که حاوی ۲۳ جفت کروموزوم می باشد، قرار می دهند. تولید زایگوت بدون استفاده از اسپرم، اولین مرحله شبیه سازی را تشکیل می دهد.

بنابراین شبیه سازی فرآیندی است غیر جنسی که طی آن هسته سلول غیر جنسی به طور مستقیم بر درون تخمک تزریق می شود و اسپرم در آن دخالت ندارد. زایگوت را درون رحم قرار می دهند تا به شکل یک موجود زنده به تکامل برسد.

انسان در عصر تکنولوژی و شکوفایی علم و صنعت زندگی می کند و توانایی بشر را در دخالت و تصرف در عالم، مشاهده می نماییم. امروزه شاهد دافنه این توانایی به عرصه دانش ژنتیک و زیست شناسی می باشیم که دانشمندان بسیاری را در نقاط مختلف جهان، در این زمینه به ابداع و نوآوری ترغیب نموده. یکی از این ابداعات خیره کننده، فرآیند شبیه سازی است که شبیه سازی انسانی یکی از انواع آن و موضوع این پایان نامه است. این مطلب به قدری اهمیت دارد، که عصر حاضر را با عنوان عصر ژنتیک می شناسند.

تولید موجود زنده خارج از منجرای طبیعی انسان را به تفکر و می دارد. جهانیان نسبت به این پدیده نو، واکنش های مختلفی نشان داده اند. از یک سو علم و دانش بشری براساس فطرت حقیقت جوینه انسانی، حق تکاپو و تلاش جهت درنوردیدن اسرار عالم خلقت را دارد. از سوی دیگر انس انسان به روال طبیعی زندگی و برخی اعتقادات اعم از مذهبی و اخلاقی که در مواجهه با این پدیده نوظهور، دچار چالش هایی شده، انسانها را به تأمل و حتی موضع گیری های مختلف واداشته، طوری که به شدت افکار عمومی را تحت تأثیر قرار داده و موجب پیدایش مباحث و مناظرات سنگین - فقهی - بیولوژیکی و حتی فلسفی بوده است. از زمان اعلام نخستین شبیه سازی موفق در مورد پستانداران (فوریه ۱۹۹۷) و شبیه سازی گوسفند دالی، گونه های دیگری از پستانداران شبیه سازی شده اند. البته در طبیعت و بیشتر در مورد گیاهان، این پدیده صورت می گرفته